

Epäasialliseen käytökseen puuttumisen malli

Riihimäen Jäätaiturit ry:ssä kaiken toiminnan lähtökohta on reiluus, ystävällisyys ja avoimuus. Kaikkia luistelijoita, vanhempia, valmentajia ja seuran toimihenkilöitä kohdellaan tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti. Luistelijoiden, vanhempien, valmentajien sekä seuran toimihenkilöiden velvollisuus on noudattaa seuran [toimintasääntöjä](#) ja pelisääntöjä (liite 1) sekä joukkueen luistelijoiden ja valmennuksen toimintakausittain yhteisesti sopimia pelisääntöjä.

Riihimäen Jäätaitureissa puututaan epäasialliseen käytökseen alle kirjatun toimintamallin mukaisesti. Toimintamalli soveltuu tilanteisiin, joissa henkilö (luistelija, vanhempi, valmentaja, vapaaehtoinen tai toimihenkilö) on kokenut tulleeensa väärin- tai epäreilusti kohdelluksi, kiusatuksi, syrjityksi tai muutoin epäasiallisen käytöksen tai toiminnan kohteeksi.

Ensisijaisen tärkeää on epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisy sekä varhainen puuttuminen epäasiallisen käytöksen epäilyissä. Prosessissa huomioidaan läpinäkyvyys, reiluus ja avoimuus. Seuran hallituksesta nimetään toimintakausittain vastuullisuusvastaava, johon voi olla yhteydessä epäasiallisen käytöksen epäilyistä ja joka ensisijaisesti käsittelee epäasiallisen käytöksen epäilyt.

1. Epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisy

Riihimäen Jäätaiturit ry:llä on voimassa olevat toimintasäännöt ja pelisäännöt. Seuran joukkueen luistelijat ja valmennus laativat toimintakausittain joukkueen yhteiset pelisäännöt kauden alussa. Pelisäännöt tiedotetaan luistelijoiden vanhemmille. Joukkueen pelisäännöt kerrataan joukkueen kesken vähintään kaksi kertaa kaudessa aina kesälomatauon jälkeen syksyn alkaessa sekä kunkin vuoden alussa.

Seurassa teetetään palautekysely joukkueille toimintakausittain seuran hallituksen toimesta. Valmennus käy seuran luistelijoiden kanssa luistelijakeskustelut vähintään kerran kaudessa. Seuran hallitus sekä valmentajat osallistuvat STLL:n vastuullisuuskoulutuksiin vuosittain.

2. Varhainen puuttuminen sekä puheeksi ottaminen

Mikäli seuran luistelija, vanhempi, valmentaja tai seuran toimihenkilö kokee tai näkee epäasiallista käytöstä, se kannustetaan ottamaan puheeksi välittömästi asianosaisten kesken. Asianosaiset keskustelevat asian läpi ja kertovat oman näkemyksensä sekä pyrkivät löytämään yhteisen ratkaisun. Tilanteessa on tärkeä sopia myös jatkotoimenpiteet. Tilanteesta tulee tiedottaa seuran hallituksesta nimettyä vastuullisuusvastaavaa, joka informoi seuran hallitusta tilanteesta.

3. Epäasiallisesta käytöksestä ilmoittaminen seuralle sekä ilmoituksen käsittely

Mikäli asian käsittely ei ratkea puheeksi ottamalla tai asianosainen kokee, ettei uskalla ottaa asiaa puheeksi, ilmoitus epäasiallisesta käytöksestä seuralle tehdään ensisijaisesti seuran hallituksesta nimetylle vastuullisuusvastaavalle. Hän vastaanottaa ja käsittelee ilmoituksia.

Jokaisessa tapauksessa huomioidaan kuitenkin käsittelijöiden puolueettomuus. Mikäli ilmoittaja kokee, ettei seuran vastuullisuusvastaava ole tilanteessa puolueeton tai turvallinen aikuinen, ilmoituksen voi tehdä kenelle tahansa seuran hallituksen jäsenelle, joukkueenjohtajalle tai valmentajalle.

Seurassa viedään asian selvittelyä aktiivisesti eteenpäin. Ennen asian selvittämistä ei luvata asialle lopputulemaa, vaan asiaa selvitetään eteenpäin prosessin mukaisesti.

Ilmoituksen sisältö kirjataan ylös pitäen sisällään ilmoituksen päivämäärän, valituksen sisällön, kuka valituksen on ottanut vastaan ja ilmoittajan nimen, jos se on tiedossa. Seuran hallitusta informoidaan kaikista ilmoituksista sekä niiden käsittelystä.

Jos on epävarmuus siitä, onko kyseessä laitton toiminta vai ei, ollaan yhteydessä suoraan poliisiin, [Rikosuhripäivystykseen](#) tai [Et ole yksin](#) -palveluun kertomatta ilmoittajan tai uhrin nimeä. Jos ilmoituksen tehnyt vie asian poliisille, jätetään jatkokäsittely täysin viranomaisille. Jos tapaus herättää huolta alaikäisen hyvinvoinnista tai turvallisuudesta, on perusteltua tehdä [lastensuojeluilmoitus](#). Neuvoa voidaan pyytää alueen lastensuojelun sosiaalityöntekijältä.

4. Osapuolten kuuleminen ja fasilitoitu keskustelu

Mikäli tilanne ei ole ratkennut asianomaisten keskustelulla, osapuolia kuullaan, jonka jälkeen järjestetään fasilitoitu keskustelu seuran vastuullisuusvastaavan tai esteellisyystilanteessa hänelle hallituksesta nimetyn sijaisensa toimesta.

Ennen fasilitoitua keskustelua järjestetään kaikkien osapuolten kuuleminen. Seuran vastuullisuusvastaava järjestää kuulemiset ja kirjaa ylös seuraavat asiat: ketä on kuultu, milloin, ketkä ovat olleet paikalla, kuulemisen sisältö ja mitä on sovittu jatkosta. Osapuolia kuullaan luottamuksellisesti ja ilmaistaan selkeästi, miksi henkilöä kuullaan. Kuulluilla henkilöillä on mahdollisuus lukea heistä kirjatut tiedot kuulemisen jälkeen. Kun kuullaan alaikäistä, informoidaan vanhempia. Vanhemmilla on mahdollisuus olla mukana kuulemistilaisuudessa. Vanhempia myös informoidaan siitä, mitä on puhuttu ja kuinka asia etenee.

Kuulemisen jälkeen järjestetyssä fasilitoidussa keskustelussa käydään tilanne läpi kaikkia osapuolia kuullen yhteiseen ratkaisuun pyrkien. Keskustelussa sovitaan toimenpiteet tilanteen korjaamiseen ja sovitaan tilanteen seurannasta. Toimenpiteet tulee olla kaikkien osapuolten hyväksymiä. Kaikessa toiminnassa ensisijaisena on lapsen tai nuoren etu, ja toimenpiteet päätetään seuran sääntöjen mukaisesti.

Mikäli keskustelu pidetään valmentajan ja luistelijan/luistelijan perheen välillä, työsuhteessa olevan valmentajan edellytetään seuran toimesta osallistumaan keskusteluun. Luistelijoiden välinen keskustelu järjestetään luistelijan, luistelijan vanhemman tai valmentaja pyynnöstä ja asianosaisten suostumuksella. Asianosaisten luistelijoiden vanhempien osallistumisesta keskusteluun päätetään tilannekohtaisesti. Vanhempia informoidaan siitä, mitä on puhuttu ja kuinka asia etenee.

5. Sovittelu

Mikäli tilanne ei ratkea kuulemisen ja fasilitoidun keskustelun menetelmin, järjestetään sovittelu. Sovittelijana toimii seuran vastuullisuusvastaava tai jääviystilanteessa hänen sijaisensa, joka nimetään hallituksesta. Sovittelija edistää osapuolten itsenäistä ajattelua, ei pyri ratkaisemaan tilannetta.

Sovittelussa mukana voi osapuolten ja sovittelijan lisäksi olla esimerkiksi seuran puheenjohtaja tai joukkueenjohtaja. Mikäli sovittelu pidetään valmentajan ja luistelijan/luistelijan perheen välillä, työsuhteessa olevan valmentajan edellytetään seuran toimesta osallistumaan tilaisuuteen. Luistelijoiden välinen sovittelu järjestetään luistelijan, luistelijan vanhemman tai valmentaja pyynnöstä ja asianosaisten suostumuksella. Asianosaisten luistelijoiden vanhempien osallistumisesta sovitteluun päätetään tilannekohtaisesti.

Sovittelussa tavoitteena on lisätä ymmärrystä toista osapuolta kohtaan ja löytää osapuolten vaatimuksia tyydyttävä ratkaisu. Sovittelu on vapaaehtoinen ja se voidaan keskeyttää missä vaiheessa tilaisuutta tahansa. Kaikkien osapuolten on oltava tilaisuudessa läsnä, jotta sovittelulla on edellytykset onnistua.

Sovittelun pelisäännöt:

- Keskustelut ovat luottamuksellisia ja osallistujat tekevät keskenään vaitiolosopimuksen.
- Sovittelusta kirjataan kirjallinen pöytäkirja.
- Sovittelussa sopiminen on vapaaehtoista.
- Sovittelussa etsitään ratkaisuja, ei syyllisiä. Kaikilla osapuolilla on oikeus tulla kuulluksi ja huomioduksi.
- Kukin osapuoli puhuu omasta näkökulmastaan, omista kokemuksistaan ja tunteistaan.
- Kukin puhuu vuorollaan ja voi luottaa siihen, että oma vuoro tulee. Sovittelija huolehtii puheenvuorojen tasapuolisuudesta. Sovittelija voi tarvittaessa keskeyttää istunnon, mikäli sovittelun pelisääntöjä loukataan.

Sovittelutilaisuuden kulku:

- Sovittelija käy läpi sovittelun pelisäännöt ja oman roolinsa osana kokonaisuutta.
- Sovittelija käy läpi tapahtumat ja seikat, jotka ovat sovittelun alussa tiedossa ja ovat johtaneet tilaisuuden järjestämiseen.
- Asianosaiset pitävät vuorotellen omat puheenvuoronsa.
- Asianosaiset esittävät toiveensa ja vaatimuksensa jatkosuhteen.
- Käsittelijä ohjaa ja tukee asianosaisia mahdollisen sopimuksen tekemisessä. Mikäli sopimukseen ei päästä, voidaan sopia väliaikaiset tavoitteet ja sopia uusi sovittelutilaisuus.
- Sovittelutilaisuudesta kirjataan yhteenveto, joka sisältää asianosaisten näkemykset, esittämät vaatimukset jatkosta ja asianosaisten laatiman sopimuksen. Yhteenvedosta annetaan asianosaisille omat kappaleet ja yksi kappale yhteenvedosta arkistoidaan.

- Sovitaan seurantatilaisuus, jossa arvioidaan laaditun sopimuksen toteutumista. Mikäli todetaan, että sopimus ei ole toteutunut tai se on osoittautunut toimimattomaksi, sovittelija ohjaa ja tukee asianosaisia uuden sopimuksen laatimiseen.
- Asian käsittelystä tiedotetaan seuran hallitusta.

Kaikessa toiminnassa ensisijaisena on lapsen tai nuoren etu, ja toimenpiteet päätetään seuran sääntöjen mukaisesti.

6. Tapauksen yhteenvedon kirjaaminen sekä tiedottaminen

Prosessin käsittelystä tehdään kirjallinen yhteenvedo, mikä säilytetään luottamuksellisesti. Yhteenvedoon kirjataan kaikki kuulemiset, fasilitoidut keskustelut, sovittelut, tehdyt päätökset ja sopimukset sekä sovitut toimenpiteet.

Prosessin joka kohdassa informoidaan asiaankuuluvia henkilöitä, ja kerrotaan prosessin etenemisestä ja ratkaisuista perusteluineen. Seuran hallitukselle kerrotaan prosessin etenemisestä ja ratkaisuista. Harkinnan mukaan asiasta viestitään joukkueelle tai ryhmälle.

7. Jatkotoimenpiteet

Mikäli tilanne ei ole ratkaistavissa sovittelulla tai se ei sovittelusta huolimatta ratkea, tilannetta on mahdollista ratkaista seuran ulkopuolisen sovittelijan tuella. Taitoluisteluliitto yhteistyökumppaneineen tarjoaa jäsenseuroilleen tukea yhteisen suunnan löytämiseen erityisesti lajispesifeissä asioissa. Tarvittaessa apua ja tukea häirintäepäilytilanteissa kysytään Suomen Taitoluisteluliiton [seurakehityspäälliköltä](#) tai [kurinpitovaltuutetulta](#). Myös viranomaisilta (lastensuojelu tai poliisi) tai [Et ole yksin](#) -palvelusta voi hakea tukea.

Liite 1.

Riihimäen Jäätaiturit ry pelisäännöt

Luistelijoille, huollolle ja valmentajille:

- ❖ Noudata yhteisiä sääntöjä. Kaikilla on vastuu omasta käytöksestään ja koko ryhmän viihtyvyydestä.
- ❖ Tervehdi joukkuekavereita, valmentajia ja vanhempia. Kohtele seurakavereita ja kilpakumppaneita reilusti ja ystävällisesti.
- ❖ Kannusta ja arvosta toisia! Iloitse toistenkin onnistumisista!
- ❖ Keskustele avoimesti, rakentavasti ja toisia kunnioittaen, jos jokin asia painaa mieltä. Mahdollisissa epäasiallisen käytöksen tilanteissa, ole ensisijaisesti yhteydessä seuran vastuullisuusvastaavaan.
- ❖ Kuuntele ja noudata valmentajien, joukkueenjohtajan ja huoltajien ohjeita.
- ❖ Ole paikalla sovitusti ja tarvittavien varusteiden kanssa.
- ❖ Huolehdi kopin avaimesta.
- ❖ Huolehdi omista varusteista. Älä roskaa!
- ❖ Nuku, lepää, syö ja juo riittävästi, jotta jaksat harjoituksissa.
- ❖ Ethän tule sairaana harjoituksiin!
- ❖ Näytä hyvää esimerkkiä.
- ❖ Nauti luistelusta ja anna sen näkyä iloisena ilmeenä!

- ❖ Älä kiusaa tai käyttäydy muutoin epäasiallisesti. Kaikki kiusaaminen (fyysinen, sanallinen, yksin jättäminen, somekiusaaminen) on kielletty.

Vanhemmille:

- ❖ Kannusta, kuljeta, kustanna.
- ❖ Kunnioita toisen työtä, anna työrauha valmennukselle valmennuksellisissa asioissa.
- ❖ Luo joukkue- ja seurahenkeä kotona, seuran toiminnassa ja somessa.
- ❖ Keskustele avoimesti, rakentavasti ja toisia kunnioittaen, jos jokin asia painaa mieltä. Mahdollisissa epäasiallisen käytöksen tilanteissa, ole ensisijaisesti yhteydessä seuran vastuullisuusvastaavaan.
- ❖ Osallistu ja vaikuta seuratoimintaan esimerkiksi seuran hallitustyössä, talkoissa, sääntömääräisissä kokouksissa, joukkueen tehtävissä tai esimerkiksi varainhankinnassa.
- ❖ Huolehdi luistelijan levosta ja ravinnosta ja siitä, että lapsi treenaa terveenä.

Päihteiden käyttö kaikessa seuran toiminnassa on kielletty.

Seuran luistelijat, vanhemmat, valmentajat ja seuran toimihenkilöt noudattavat seuran toimintasääntöjä.